

Oponentský posudek na bakalářskou práci *Petr Šámal: Klášter Doksany v pozdním středověku (1420-1526)*, Katedra PVHAS FF UK, Praha 2021, počet znaků neuveden, počet stran 78 + přílohy 70 s.

Dějiny prvního a nejvýznamnějšího kláštera českých premonstrátek jsou vhodným výběrem pro závěrečné práce z historických oborů, protože k nim existuje poměrně hodně pramenů, především diplomatického charakteru. Navíc jsou dnes snadno dostupné ve virtuálních archivech, resp. knihovnách jako je *Monasterium.net* a *Manuscriptorium*. Práce Petra Šámala se věnuje doksanským listinám v období od husitské revoluce po nástup Habsburků. Po představení pramenů a literatury, jakož i dějina a fungování kláštera (ve smyslu majetkově-správním) ve sledované době se soustředí na diplomatický rozbor jednotlivých listin. Ty rozděljuje podle vydavatele na listiny klášterní, královské, šlechtické, městske, měšťanské a poddanské a listiny duchovních. Opakovaně tu pečlivě popisuje jejich vnější a vnitřní znaky. Nutno konstatovat, že tato část je z mého pohledu precizní, jasně členěná, výstižná, srozumitelná, přesně taková, jak má kvalitní závěrečná práce vypadat. Cenný je nejen samotný rozbor listin, ale i postřehy z něj vyvozené ohledně voleb proboštů a převorek, jakož i vztahů mezi ženským a nadřízeným mužským klášterem, případně blízká spolupráce Doksan s tepelským klášterem a jeho ženským proboštvím v Chotěšově. Rovněž detailní pohled do hospodaření kláštera je objevný a přináší řadu nových poznatků. Na okraj budiž vyzvednuto, že autor nepíše apologii řeholního života, ale na základě vlastního studia naopak rozumí důvodům, proč v očích husitů byly kláštery útočištěm příživníků (s. 18 a 73). Jako oponent mohu uvést jen několik drobných nedostatků. Co se týče pravopisu, navrhuji psaní doksanský klášter s malým -d-, jde o přídavné jméno, nikoli o přesný název. Studie A. Erense o premonstrátkách z roku 1929 by měla být uvedena pod originálním názvem (*Les soeurs dans l'ordre de Prémontré*), ne v českém překladu (s. 12, pozn. 26 a znovu v seznamu literatury s. 75). Zikmunda Lucemburského je třeba až do roku 1433 označovat jen jako krále, nikoli jako císaře (s. 21). Konečně v diplomatickém rozboru listin postrádám jasné jazykové rozlišení, kdy jsou listiny psány latinsky a kdy česky (případně německy, pokud by takové byly), např. na s. 50 jsou vypočteny Zikmundovy tituly mj. i *krále Česka*, takto ovšem slovní spojení *rex Boemie* opravdu překládat nelze. Tady je to kvůli špatnému překladu jasné, ale ani jinde, kde to není zřejmé, se čtenář nedozví, zda-li jde o překlad z latiny, či je to citace českého znění.

Příloha pak má dvě části. První obsahuje registry doksanských listin v počtu 65, druhá transkripce originálů listin v počtu 30, zpracované podle edičních zásad Anežky Vidmanové (latina), resp. Jiřího Daňhelky (čeština). Tady jsem v hodnocení rozpačitější. Oceňuji náročnou paleografickou práci a pečlivost, s níž byly přepisy vyhotoveny. Nicméně postrádám nějaký úvod, který by vysvětloval, jak obě části přílohy navzájem souvisí. Některé listiny jsou jak mezi registry tak i přepisy, jiné nikoli. Schází vysvětlení proč. Také není uvedeno, zda jsou registrovány všechny doksanské listiny a čím se řídil jejich výběr pro edici. To uvádí čtenáře ve zmatek. V registrové části by se také slušelo uvést přesnější popis pečeti.

Přesto jako celek hodnotím předkládanou bakalářskou práci pozitivně. Dokonce se domnívám, že obecně překračuje standardy kladené na tento typ prací, protože významně přispívá k posunu bádání o dějinách premonstrátského řádu v Čechách. Pokud bude autor ve studiu pokračovat, doporučuji odstranit nejasnosti a nedostatky zejména v přílohách. Navrhuji klasifikaci v ý b o r n ě, případně v e l m i d o b ě.